

Aanwijzingsbesluit DAEB voor uitvoering van een gemeentelijk Energieloket en ondersteuning energietransitie door Energie Samen Foodvalley (ESFV) 2026-2030.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Veenendaal;
gelet op het bepaalde in:

- Artikel 14, artikel 106, tweede lid en artikel 107 van het Verdrag inzake de Werking van de Europese Unie (het Verdrag)

- Vrijstellingsbesluit van de Europese Commissie voor diensten van algemeen economisch belang (2012/21/EU, Pb EU 2012, L7) ("DAEB Vrijstellingsbesluit");

- Artikel 160, eerste lid, onderdeel a, van de Gemeentewet.

overwegende dat:

- In het Nationale Klimaatakkoord is afgesproken dat elke gemeente in Nederland over een onafhankelijk Energieloket beschikt.

- Diensten van algemeen economisch belang (hierna "DAEB") hun bestaansrecht ontleen aan de artikelen 14 en 106, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;

- om gebruik te kunnen maken van de bijzondere positie die een DAEB inneemt binnen de Europese regelgeving, Energie Samen Foodvalley B.V. (ESFV) specifiek met het beheer van een bepaalde DAEB moet worden belast;

- Energiecoöperatie ValleiEnergie volledig eigenaar is van ESFV en ESFV specifiek is opgericht om energiebesparing en het gebruik van duurzame energie in de gebouwde omgeving te stimuleren;

- Eventuele winsten van ESFV terugvloeien naar de energiecoöperatie ValleiEnergie;

- het naar mening van burgemeester en wethouders van de gemeente Veenendaal noodzakelijk is om deze diensten aan ESFV toe te vertrouwen, omdat daarmee in hoge mate wordt bijgedragen aan de algemene doelstelling van de gemeente Veenendaal om binnen haar grondgebied in 2050 een duurzaam, robuust en rechtvaardig energiesysteem te hebben, dat de groei en leefbaarheid van Veenendaal ondersteunt (Duurzaam Veenendaal 2050). Zij voldoet daarmee ook aan de belangen van de burgers binnen deze gemeente;

- ESFV de diensten lokaal en onafhankelijk aanbiedt wat aansluit bij de behoeften en belangen van grote groepen Veenendaalse burgers, maatschappelijke instellingen en bedrijven;

- ESFV de adiestak van een lokale energiecoöperatie is die is opgebouwd uit inwoners uit de regio Foodvalley;

- de gemeente Veenendaal onder meer tot doel heeft om binnen haar grondgebied het algemeen belang van de energiebesparing en gebruik van duurzame energie in de gebouwde omgeving te dienen door middel van exploitatie van een gemeentelijk Energieloket;

- de gemeente Veenendaal heeft geconstateerd dat het gemeentelijk Energieloket een dienst is die zonder overheidsbijdrage onvoldoende door marktpartijen wordt ingevuld hetgeen onder andere blijkt uit de klimaatmonitor. Volgens de Klimaatmonitor van de Rijksoverheid (<https://klimaatmonitor.data-bank.nl/>) beschikken in 2024 ~11.000 (40%) van de ruim 29.000 woningen in de gemeente Veenendaal over een geldig energielabel A++ tot en met B. Ook gebruikte in 2023 87% van de woningen aardgas voor verwarming, 7% stadsverwarming en had 41% van de woningen geregistreerde zonnepanelen in 2023.

- Van belang is ook dat er een lokale, onafhankelijke organisatie is die verbindt, partijen bij elkaar brengt en initieert. ESFV is opgebouwd uit deelnemers uit de samenleving, beschikt als enige over een uniek lokaal netwerk van relevante stakeholders, kennis en ervaring om integraal diensten en producten aan gebouwde omgevingen in de gebouwde omgeving aan te bieden ten behoeve van de doelstelling energie-neutraal 2050 van de gemeente Veenendaal;

- ESFV ten doel heeft:

1. energiebesparing in de gebouwde omgeving te stimuleren;
2. het gebruik van duurzame energie in de gebouwde omgeving te stimuleren;
3. en kan vanuit haar doelstelling bijdragen aan de doelstellingen van de gemeente Veenendaal;

- ESFV inwoners van de gemeente Veenendaal integraal kan voorzien van:

1. een loket waar inwoners fysiek, telefonisch en digitaal terecht kunnen voor informatie en advies;
2. opgeleide energieambassadeurs (vrijwilligers) die kosteloos bij inwoners thuis een advies over verduurzamingsmaatregelen komen geven;
3. aanpakken gericht op het (collectief) treffen van maatregelen.;

- Burgemeester en wethouders van de gemeente Veenendaal gezien de doelstelling, kennis en kunde bereid zijn om ESFV te subsidiëren;

- Burgemeester en wethouders van de gemeente Veenendaal een maatschappelijke schaal en efficiency voordelen kunnen behalen met publieke middelen, door diensten en producten bij de ESFV af te nemen;

- Burgemeester en wethouders van de gemeente Veenendaal afgestemde en integrale producten en diensten aan gebouw eigenaren willen aanbieden;
 - Burgemeester en wethouders ervan uitgaan dat voor zover de voorgenomen subsidie staatssteun oplevert deze rechtmatig wordt verstrekt in overeenstemming met het DAEB Vrijstellingsbesluit;
- Besluit:

I Aanwijzing als DAEB, de volgende diensten

Exploitatie van een onafhankelijk Energieloket waar alle diensten worden aangeboden die zijn beschreven in de Handreiking kwaliteit Energieloketten van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (versie februari 2021). In het bijzonder verzorgt ESFV de volgende activiteiten:

1. Het bevorderen van energiebesparing, warmtetransitie en verduurzaming in de gebouwde omgeving van de gemeente Veenendaal door het geven van onafhankelijke voorlichting en advies en de effecten daarvan te monitoren.
2. Het ontzorgen en begeleiden van individuen en bewonersgroepen door hen kosteloos te adviseren en te ondersteunen bij het voorbereiden en uitvoeren van (onderdelen van) de energie- en warmtetransitie.
3. Inwoners en bewonersgroepen door te verwijzen naar aanbieders van voor hen geschikte diensten. ESFV biedt deze dienstverlening kosteloos aan op een platform waarbij woningeigenaren een recensie kunnen plaatsen over de kwaliteit van de aangeboden dienstverleners. Registratie op het platform staat in principe open voor alle bedrijven, toelating kan wel worden beperkt op basis van kwaliteitscriteria.
4. Het doen van voorstellen voor campagnes gericht op verduurzamingsmaatregelen en het meewerken aan de uitvoering van dergelijke campagnes ten aanzien van de hiervoor beschreven taken van het gemeentelijk Energieloket.
5. Het geven van algemene informatie aan bewonersgroepen over de stappen die nodig zijn voor oprichting van een eigen energiecoöperatie, warmtegemeenschap of energiegemeenschap.
6. Het aansturen van vrijwillige energieambassadeurs, onder andere ten behoeve van advisering in het Trefpunt Duurzaam.

Burgemeester en wethouders zijn belast met toezicht op de tenuitvoerlegging en rapportageverplichting hiervan alsmede ten aanzien van de subsidieverlening conform de subsidiebeschikking waarvan dit aanwijzingsbesluit onderdeel uitmaakt.

II Aard en duur van de openbare dienstverplichtingen

De aard van de openbare dienstverplichtingen bestaat uit de exploitatie van een gemeentelijk Energieloket zoals hierboven beschreven. De aanwijzing wordt verleend voor een periode van vijf jaar ingaande op 1 januari 2026. De aanwijzing eindigt op 31 december 2030.

III Betrokken ondernemingen en betrokken grondgebied

De betrokken onderneming is ValleiEnergie Advies en Projecten B.V. (ingeschreven in het handelsregister onder nummer 74870378, met extra handelsnaam Energie Samen Foodvalley) statutair gevestigd te Wageningen, postadres Postbus 341 (6710 BH) Ede. De diensten worden uitgevoerd binnen de gemeente Veenendaal.

IV Aard van de uitsluitende of bijzondere rechten die de onderneming zijn toegekend

De gemeente Veenendaal heeft geen uitsluitende of bijzondere rechten toegekend aan ESFV.

V Parameters voor berekening, controle en herziening van de compensatie

De vergoeding die ESFV ontvangt is gebaseerd op de methode van kostentoerekening. Voor vergoeding komt in aanmerking het verschil tussen de in aanmerking te nemen inkomsten en uitgaven, inclusief redelijke winst. Dit kan worden uitgedrukt in de volgende formule:

Compensatie DAEB = kosten DAEB + redelijke winst - inkomsten DAEB

Kostenparameters en berekening compensatie

De maximale compensatie voor de DAEB-activiteiten bestaat uit:

- a. de totale kosten die specifiek aan de DAEB-activiteiten zijn toe te rekenen, en
- b. een passende bijdrage aan de niet-specifiek aan de DAEB-activiteiten toe te rekenen kosten (overhead).

Inkomsten DAEB

De in aanmerking te nemen inkomsten omvatten alle met de DAEB behaalde inkomsten, als bedoeld in artikel 5, vierde lid, van het Vrijstellingsbesluit DAEB.

Uitgaven DAEB

De in aanmerking te nemen kosten omvatten alle kosten die voor het beheer van de DAEB worden gemaakt, als bedoeld in artikel 5, derde lid, van het Vrijstellingsbesluit DAEB. Deze worden aan de hand van de algemeen aanvaarde beginselen van kostprijsadministratie berekend. De daadwerkelijk gemaakte kosten kunnen achteraf volledig worden gecompenseerd.

De compensatie bestaat daarnaast uit een passende bijdrage in de gemeenschappelijke vaste kosten (overheadkosten). De gemeenschappelijke vaste kosten kunnen gedeeltelijk aan de DAEB worden toegerekend, volgens de volgende formule:

De passende bijdrage wordt als volgt berekend:

Ureninzet DAEB-activiteiten

_____ x niet-specifieke kosten (overhead)

Ureninzet totale activiteiten

De ureninzet wordt vooraf geraamd, aan de hand van de door ESFV opgestelde jaarbegroting en de prognose van de activiteiten. Hierbij wordt rekening gehouden met de resultaten in het voorgaande jaar. De gehanteerde afrekenenheid DAEB bestaat uit een prognose van alle directe kosten voor uitvoering van de DAEB en een passende bijdrage in de gemeenschappelijke kosten.

Om controle achteraf mogelijk te maken zal ESFV:

- a. een gescheiden boekhouding hanteren (inkomsten en uitgaven gescheiden administreren: DAEB-activiteiten - overige activiteiten);
- b. de ureninzet in een urenregistratiesysteem opnemen.

Redelijke winst

Voor de berekening van de redelijke winst wordt toepassing gegeven aan de safe-harbour regeling die is opgenomen in artikel 5, zevende lid, van het Vrijstellingsbesluit DAEB. Dat wil zeggen dat een rendement op kapitaal dat niet hoger ligt dan de relevante swaprente, met een opslag van 100 basispunten, als redelijke winst wordt beschouwd (1,9%). De relevante swap-rente stemt overeen met de duur van de DAEB.

Verhouding DAEB en subsidie

De conform dit besluit bepaalde vergoeding geldt als plafond voor de toekenning voor compensatie van de DAEB. Burgemeester en wethouders kunnen een lagere vergoeding toekennen conform het in de beschikking tot subsidieverlening vastgestelde maximumbedrag of de daarin opgenomen wijze van berekening van de hoogte van de subsidie.

Controle en herziening van de compensatie

Gedurende de looptijd wordt periodiek gecontroleerd of de daadwerkelijke gedeelde inkomsten overeenkomen met de vooraf opgestelde prognose. Indien de daadwerkelijk gedeelde inkomsten lager liggen, dan wordt zo nodig overgegaan tot herziening van de toegekende compensatie om overcompensatie te voorkomen.

Egalisatiereserve

Er wordt elk jaar een egalisatiereserve voor het volgend jaar van maximaal 10% aangelegd indien de uitnutting van het budget hiervoor ruimte geeft. Hiermee wordt de jaarlijkse fluctuatie in kosten gedempt. Dit maakt tevens continuïteit in de dienstverlening mogelijk en dekt eventuele pieken in kosten in specifieke jaren. Bij beëindiging van de subsidierelatie wordt in de eindafrekening de resterende egalisatiereserve meegenomen als een door de gemeente te vorderen post.

VI Regelingen om overcompensatie te vermijden en terug te betalen

1. Burgemeester en wethouders zullen de financiële verantwoording regelmatig (laten) controleren, ten minste ieder jaar gedurende de periode gedurende welke ESFV met het beheer van de in dit besluit genoemde diensten van algemeen economisch belang is belast en aan het einde van die periode.
2. ESFV overlegt jaarlijks:
 - a. een financieel jaarverslag, bestaande uit een overzicht van inkomsten en uitgaven inclusief een toelichting;
 - b. een jaarrekening, inclusief een balans en toelichting;
 - c. een overzicht van het aantal werkzame personen in het betreffende jaar.
3. Burgemeester en wethouders controleren jaarlijks of sprake is van overcompensatie. Als in enig jaar sprake is van overcompensatie die maximaal 10% van de gemiddelde vergoeding bedraagt, dan wordt deze verrekend met de vergoeding die wordt toegekend in het volgende jaar.
4. Als er sprake is van een overschot van meer dan 10% of als de DAEB aanwijzing in dat jaar wordt beëindigd, dan moet het overschot op het eerste verzoek van burgemeester en wethouders van de gemeente Veenendaal worden terugbetaald door ESFV.
5. Als er een te hoge compensatie is verleend voor de DAEB deelt ESFV dit onverwijld schriftelijk mee aan burgemeester en wethouders.

VII Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2026.

Dit besluit wordt aangehaald als: Aanwijzingsbesluit DAEB ESFV 2026-2030.

Bezwaarclausule

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden gedurende zes weken na de datum van bekendmaking van dit besluit schriftelijk bezwaar indienen bij het college van burgemeester en wethouders van Veenendaal, Postbus 1100, 3900 BC Veenendaal.

Vastgesteld in de vergadering van 7 oktober 2025

Sjoukje Deelstra
gemeentesecretaris

Gert-Jan Kats

burgemeester
Gemeente Veenendaal

Toelichting

Toelichting

Algemeen

De aangewezen activiteiten onderscheiden zich van “normale” advisering over energiebesparing en duurzaamheid in de gebouwde omgeving vanwege de volgende voorwaardelijke karakteristieken: lokaal en onafhankelijk. Advisering, ondersteuning en begeleiding vindt plaats in het belang van de Veense inwoner of ondernemer. ESFV als dochter van energiecoöperatie ValleiEnergie is bij uitstek geschikt om ondersteuning en samenwerking in de energietransitie vorm te geven.

De gemeente Veenendaal is verantwoordelijk voor het algemeen belang van Veenendaal als stad, leefomgeving en de gezondheid van haar inwoners. Het behalen van de gestelde doelen op het gebied van de energietransitie, vastgesteld door de gemeenteraad in het Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal, draagt bij aan dit algemeen belang. Concreet beleid en uitvoering van de energietransitie staat beschreven in het Programmaplan Energie 2026-2030, vast te stellen door het college in het najaar van 2025. Gemeente Veenendaal heeft met ESFV de afgelopen jaren afspraken gemaakt over het bereiken van de doelen in de energietransitie. Daarbij wordt specifiek benoemd de innovatie en doorontwikkeling van de bestaande samenwerking op het gebied van het energieloket, wijkaanpakken en bewonersondersteuning met betrekking tot energiebesparing en de warmtetransitie. Onder andere door wijkgericht gebouwdeigenaren te activeren, informeren en te ontzorgen. Om gebouwdeigenaren efficiënt te bedienen is initiatief en samenwerking tussen gebouwdeigenaren essentieel. Veense inwoners hebben behoefte aan advies van een lokale, onafhankelijke partij. Advies en voorlichting over energiebesparing en verduurzaming zijn in het voordeel en vanuit het oogpunt van de Veense inwoner. Vertrouwen in de partij die advies geeft is van groot belang voor het opvolgen van het advies en daarmee de bijdrage aan energieneutraliteit.

Voor maatschappelijke instellingen heeft het energieloket een aanjaagfunctie. Met deze aanjaagfunctie worden maatschappelijke instellingen gestimuleerd om te voldoen aan de wettelijke energiebesparings-eisen. De aanjaag- en ondersteuningsfunctie voor bedrijven leggen we bij het LEV neer, uitgevoerd door de Bedrijvenkring Ondernemend Veenendaal.

Algemeen belang

De eerste taak die is omschreven is het bevorderen van energiebesparing en duurzaamheid in de gebouwde omgeving van de gemeente Veenendaal door het geven van onafhankelijke voorlichting en advies en de effecten daarvan te monitoren. Hieronder valt het uitvoeren van de eerste- en tweedelijns energieloketdiensten maar ook wijkgerichte acties en informatieavonden. Voorlichting en advies is beschikbaar voor alle inwoners in Veenendaal. De wijkgerichte acties en informatieavonden zijn bedoeld om inwoners bewust te maken van de mogelijkheden op het gebied van energiebesparing en duurzame opwek.

In brede zin is deze taak gericht op het voortzetten van het huidige gemeentelijk beleid op het gebied van energiebesparing in de gebouwde omgeving alsmede duurzame opwek door zonnepanelen op daken van inwoners en bedrijven zoals beschreven in het Programmaplan Energie 2026-2030.

De tweede taak die wordt omschreven is het ontzorgen en begeleiden van individuen en bewonersgroepen in de energietransitie en de effecten daarvan te monitoren. Het gaat hierbij om het volgen en ondersteunen van de klantvraag. Dit hangt nauw samen met de derde taak waarbij ESFV inwoners(groepen) in contact brengt met aanbieders van voor hen geschikte producten. Het ontzorgen en begeleiden van Veense inwoners(groepen) speelt een belangrijke rol in het mogelijk maken van de Transitievisie Warmte 1.0 die door de raad is vastgesteld op 16 december 2021. Hierin worden 3 sporen uiteengezet. Binnen elk spoor zijn besparingsopgaven voor aardgas benoemd. De route die daarbij is vastgesteld is het inzetten op isolatie en energiebesparing en woningeigenaren te ondersteunen in de transitie door middel van onafhankelijk advies, informatie en activiteiten. Naast individuele ondersteuning is per buurt een gebiedsgerichte aanpak bepaald. Het is de bedoeling dat ESFV in de focusbuurten en ook gemeentebreed Veense inwoners(groepen) ontzorgt en begeleiding biedt.

Om de energiedoelen voor 2050 te behalen wil de gemeente Veenendaal de ruimte geven aan bewonersinitiatieven. Hierbij is het denkbaar dat inwoners zichzelf verenigen in een eigen energiecoöperatie. ESFV geeft in dat geval informatie over de benodigde stappen om zelf een energiecoöperatie op te richten (vijfde taak).

De derde taak is het in contact brengen van inwoners met aanbieders van voor hen geschikte diensten. Dit kunnen bijvoorbeeld leveranciers zijn van zonnepanelen. ESFV voert deze dienst uit zoals beschreven in de Handreiking kwaliteit energieloketten. Dit wil zeggen dat inwoners een platform kunnen raadplegen waarop aanbieders zijn verzameld en waarbij andere woningeigenaren een recensie kunnen achterlaten over de uitgevoerde werkzaamheden. Registratie op het platform staat daarbij open voor alle bedrijven: wel is denkbaar dat de toelating in de toekomst wordt beperkt op basis van kwaliteitscriteria (bijvoorbeeld het kunnen beschikken over bepaalde certificaten). Het energieloket is onafhankelijk: ESFV zal daarom geen specifieke bedrijven promoten. In plaats daarvan wordt de inwoner gefaciliteerd met een overzicht van geschikte bedrijven, voorzien van recensies van andere woningeigenaren. De inwoner maakt hier vervolgens zelf een keuze uit.

De vierde taak is het doen van voorstellen voor campagnes over verduurzamingsmaatregelen en het meewerken aan de uitvoering van dergelijke campagnes. Vanwege de stijgende energieprijzen bieden

diverse gemeenten - waaronder Veenendaal - de mogelijkheid aan inwoners met een laag inkomen om bepaalde isolatiemaatregelen te nemen. Via het energieloket geeft ESFV informatie aan inwoners over dit soort maatregelen en ondersteunen zij inwoners bij de uitvoering daarvan als onderdeel van hun reguliere takenpakket binnen het energieloket. De verwachting is dat de komende jaren soortgelijke campagnes uitgevoerd zullen worden. Daarnaast kan ESFV vanwege hun contact met inwoners ook goed adviseren welke campagnes behulpzaam zouden kunnen zijn in de doelstelling van de gemeente Veenendaal om in 2050 een duurzaam, robuust en rechtvaardig energiesysteem te hebben.

De vijfde taak is het geven van algemene informatie aan bewonersgroepen over de stappen die nodig zijn voor oprichting van een eigen energiecoöperatie. Uiteraard is dit alleen van toepassing voor bewonersgroepen die hier interesse in hebben. ESFV informeert inwoners over welke stappen nodig zijn: het is vervolgens aan de inwoners zelf om desgewenst tot uitvoering over te gaan via oprichting van een energiecoöperatie, openen van een bankrekening, aanvraag van vergunningen en dergelijke. Ondersteuning bij de oprichting valt niet onder deze DAEB.

Proportionaliteit

De maatregel is proportioneel, omdat alleen activiteiten als DAEB worden aangewezen die noodzakelijk zijn voor het onafhankelijk informeren, voorlichten, begeleiden en ontzorgen van inwoners, maatschappelijke instellingen en bedrijven op het gebied van energiebesparing en duurzaamheid en het realiseren van doelstellingen van algemeen belang. Waar de markt kan voorzien in activiteiten op het gebied van - bijvoorbeeld - specifiek advies dan zal de ESFV die namens de gemeente inkopen met toepassing van het inkoopbeleid van de gemeente Veenendaal. Dit moet in overleg met de gemeente Veenendaal plaatsvinden.

Subsidiariteit

Er zijn geen andere passender staatssteunoplossingen voor deze situatie dan een Aanwijzingsbesluit DAEB.